

TURUN KAUPUNKISEUDUN

Pyöräilykatsaus

2019

Sisällys

Turun seudun pyöräilykatsaus kokoaa yhteen ajankohtaista tilastotietoa, toimijoita sekä pyöräilyn eteen tehtävää työtä. Esitellyt toimenpiteet sijoittuvat pääsääntöisesti vuosille 2017–2020.

Tämä pyöräilykatsaus on ensimmäinen laatuaan ja jatkossa katsaus on määrä koota joka toinen vuosi.

Esipuhe: Pyörällä päästään!

Pyöräilymyönteisyys näkyy Turun seudulla

Laadukkaat pyöräväylät, yhtenäinen verkosto

Kävelyä ja pyöräilyä edistetään seudullisesti

Föllärin kyydissä kesät talvet!

Laadukasta pyöräpysäköintiä

Talvellakin fillaroidaan!

Liikenneturvallisuus on monen tekijän summa

Pyöräily ja kävely ovat terveellisiä ilmastotekoja

Vapaa-ajan pyöräily

Lähteet ja lisätietoa

3

4

5

6

8

9

10

12

14

15

16

..... **Katsauksessa mukana:**

Kaarina, Lieto, Naantali,
Raisio ja Turku

82%

turkulaisista omistaa
vähintään yhden
polkupyörän.

– PYÖRÄILYBAROMETRI 2016

Pyörällä päästään!

Elina Rantanen

Turun kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Pyöräily on kestävä liikkumismuoto, jonka lisääntyminen hyödyttää niin terveyttä, ilmastoa kuin pyöräilijän kukkaroakin. Mikään näistä ei kuitenkaan ole Turun pyöräilybarometrin mukaan tärkein syy valita fillaria; ykkössyy pyöräilylle on sen kätevyys.

Kätevää pyöräilyä pitää ollakin. Jotta sen hyviä vaikutuksia voitaisiin lisätä, pitää pyöräilyä olla houkuttelevaa yhä useammalle Turun seudulla asuvalle. Tätä varten tarvitaan lisää pyöräilymyönteisiä päätöksiä.

Keväällä 2018 Turun katukuvaan ilmestyneet kaupunkipyörät hurmasivat seudun asukkaat ja matkailijat. Niillä on kätevä liikkua keskustassa, sattui sitten asumaan siellä tai saapumaan sinne kauempaa autolla tai joukkoliikenteellä. Föllärien ympäri-
vuotisella käytöllä, kuten myös talvipyöräilyn testireiteillä pyritään lisäämään talvipyöräilyn vetovoimaa.

Matkaketjuissa pyörällä voi olla iso rooli niin kodin ja bussipysäkin kuin autoparkin ja työpaikan välillä, mikä edellyttää liityntäparkkeja. Uusia pyörävyöliä tarvitaan – ja onneksi myös toteutetaan – koko ajan.

Kaiken tämän myötä pyörällä päästään yhä paremmin!

Pyöräilymyönteisyys näkyy Turun seudulla

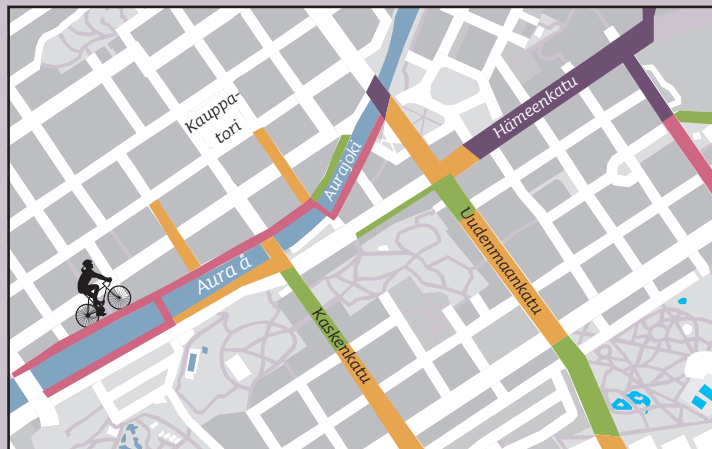
Pyöräilyn edistämiseen suhtaudutaan Turun seudulla positiivisesti ja pyöräilyolosuhteiden kehittämisen kokevat tärkeiksi niin Turun kuin seudunkin asukkaat. Pyöräilyn lisäämiseen kannustaisivat erityisesti kattavampi ja yhtenäisempi pyöräilyverkosto sekä pyöräilyn parempi turvallisuus.

96 %
Turun asukkaista suhtautuu myönteisesti pyöräilyn edistämiseen.
– PYÖRÄILYBAROMETRI 2016

Turussa vuosina 2014–2017 touko-syyskuun aikana tehdyissä jalankulun ja pyöräilyn laskennoissa saatiin valtakunnallisesti verrattuna suuria lukuja. Turussa suurimmat pyöräilijämäärät olivat Hämeenkadulla, Aurajoen rannassa sekä Tuomiokirkon ja Kupittaa alueilla korkeakoulujen läheisyydessä. Hämeenkadulla laskettiin kesävuorokauden aikana jopa 5000–7500 pyöräilijää!

Raisiossa on laskettu pyöräilymääriä laskentatolpan avulla kevästä 2016 alkaen. Huhtikuun 2019 alussa sen oli ohittanut yli 310 000 pyöräilijää. Katso ajankohtainen tilanne ja tilastodataa Raision toteemilta:

<http://eco-public.com/public2/?id=100030353>

**Pyöräilijöitä
Turun keskusta-alueella
/kesävuorokausi**

Kaarinan keskustassa Pyhän Katariinan tiellä mitattiin kesällä 2018 keskimäärin 769 pyöräilijää kesävuorokauden aikana.

91 %

**Pitää tärkeänä, että
pyöräilyreittien jatkuvuutta
parannetaan Turun kaupunkiseudulla.**

— TURUN YDINKAUPUNKISEUDUN
LIIKENNEYMPÄRISTÖKYSELY 2017

Laadukkaat pyöräväylät, yhtenäinen verkosto

Turun kaupunkiseudulla aloitetaan seudullisten pyöräreittien viitoitusten uudistamistyö vuonna 2019. Ensivaiheessa viitoitus tullaan uusimaan Turun ja Piikkiön sekä Turun ja Liedon välisillä pääpyöräreiteillä. Uudet tauluopasteet muistuttavat enemmän autoliikenteen opasteita. Opasteet ohjaavat pyöräilijöitä viitoitettavaan kohteeseen saakka, kertovat etäisyyksiä eri kohteisiin ja opastavat toisille pääreiteille. Kullakin pääreitillä on oma numeronsa, mikä helpottaa reitin seuraamista.

Uudenmalliset pyöräopasteet pystytetään kartassa näkyvien pääpyöräreittien varrelle. Suurin osa on säteittäisiä, Turun ja naapurikuntien välisiä reittejä. Kehämäiset reitit kiertävät Turun keskustaa.

Tavoitteena on kehittää laadukkaat ja yhtenäiset pyöräilyyhteydet seudun kehyskunnista Turkuun ja takaisin sekä kehäreittien varrelle. Pääpyöräväyliä pitkin työmatkakin on mukavampi taittaa pyörällä. Ensimmäisen osuuden rakentaminen aloitetaan keväällä 2019.

— Mari Sinn

Erikoissuunnittelija, Varsinais-Suomen liitto

Kävelyä ja pyöräilyä edistetään seudullisesti

Turun Vasaramäestä Piikkiöön toteutetaan mittavia kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita parantavia toimenpiteitä vuoden 2019 aikana. Vasaramäen ja Eteläkaaren välillä tavoitellaan pyöräilyn laatukäytävää ja toteutetaan pyöräilyn sujuvuutta ja turvallisuutta lisääviä toimenpiteitä. Eteläkaaren ja Piikkiön välisellä osuudella tehdään muun muassa seuraavia parannustoimia:

- ✓ *jalankulku- ja pyöräilyväyliä levennetään*
- ✓ *päällysteitä uusitaan*
- ✓ *näkyvyyttä alikulkujen kohdilla parannetaan*
- ✓ *risteysjärjestelyjä uusitaan*
- ✓ *pyöräilijöille tehdään odotuskaiteita liikennevaloristeyksiin*
- ✓ *bussipysäkkejä uudistetaan*

Turun keskusta-alueella pyöräilyverkostoa on viime aikoina kehitetty laajasti. Päärautatieasemalta jokirantaan jatkuva Humalistonkadun pyöräily-yhteys valmistui vuonna 2017. Myös Kaskenkatu sai uudet, värikkäät pyöräkaistat syksyllä 2018. Keskustassa Puutarhakatu saa uuden pyöräily-yhteyden välille Koulukatu–Aurakatu 2018–2019. Keskustan ulkopuolella pyöräilyverkkoa on yhtenäistetty muun muassa toteuttamalla pyörätieyhteys Paimalan tien varteen Jäkärlän ja Yli-Maarian välille.

Raision puolella on suunniteltu parannettavaksi kävely- ja pyöräily-yhteyttä Häräjanajanpolun ja Punttamäenpoltun välillä Rauman valtatie (vt 8) varrella. Väiltä puuttuu lyhyt osuus pyöräiltävää väylää, joka myös rakennetaan saman hankkeen yhteydessä.

Kaarinan keskustaan on rakennettu uutta väylää, jota jatketaan vuonna 2019 Kaarina-talolta Hovirinnantielle. Väylä helpottaa asiointia Kaarinan keskustan alueella pyörällä kulkien. Kaarina-talon kulmalle pystytettiin yleiseen käyttöön runkolukittavia pyörätelineitä.

Piikkiöön on rakennettu Rettigintien jalankulku- ja pyörätie välille Hartmanintie–Peltokyläntie. Väylä on lyhyt ja turvallinen reitti esimerkiksi Raadelmasta Rungon koululle ja sitä jatketaan suunnitelman mukaisesti vielä Rojolan tien liittymään asti.

**Liityntäpysäköinti
on kätevä tapa
välttää keskustan
liikenneluuhkat ja
pysäköintiongelmia!**

Pyöräilyn ja joukkoliikenteen käytön yhdistämistä on helpotettu Turun kaupunkiseudulla toteuttamalla **liityntäpyöräpysäköintejä** Turun seudun joukkoliikenne Fölin linjojen varsille. Liityntäpysäköinnit sijaitsevat joukkoliikenteen pysäkkien välittömässä läheisyydessä, jolloin matkantekoa on helppo jatkaa bussilla.

Uusia liityntäpysäköintipaikkoja on noussut jatkuvasti pysäkkien yhteyteen erityisesti Turussa, Kaarinassa, Raisiossa, Naantalissa ja Liedossa. Katso pyöräpysäköintipaikat Fölin sivuilta!

Lähes **60 %**

**käyttäisi useammin joukkoliikennettä,
jos pyörälle olisi turvallinen pysäköinti-
paikka bussipysäkin yhteydessä.**

– TURUN YDINKAUPUNKISEUDUN
LIIKENNEYMPÄRISTÖKYSELY 2017

Föllärin kyydissä kesät talvet!

Turun kaupunkipyöräjärjestelmä Föli-fillarit aloitti toimintansa vappuna 2018. Käytössä on yhteensä 300 polkupyörää ja 35 kiinteää sekä 3 siirrettävää pyöräasemaa. Asemaverkosto ulottuu Kupittaaalta keskusta-alueen yli satamaan, minkä lisäksi Skanssissa on kaupunkipyöräasema. Föli-fillarit on ensimmäinen ympärivuotinen kaupunkipyöräjärjestelmä Suomessa, talveksi pyöriin vaihdettiin nastarenkaat. Pyörän käyttöönotto edellyttää rekisteröitymistä ja maksukortin sekä puhelinnumeron tai Fölin matkakortin liittämistä käyttäjäprofiiliin. Vuoden käyttöoikeus maksaa 40€, minkä lisäksi käytössä on viikon tai yhden päivän hinnoittelu.

• • • Yhdellä föllärillä taitetaan päivittäin keskimäärin 3 matkaa.

• • Kesällä 2018 matkoja kertyi kuukaudessa keskimäärin 28 000.

• • Föli-fillari on kätevä myös työasiamatkoilla!

Muista pyöräilyn reittiopas!

reittiopas.foli.fi

LÖYDÄT OPPAASTA MYÖS FÖLLÄRIASEMAT!

Käytössä
ympäri
vuoden

Pyörissä
GPS-
paikannin

Yritykset
voivat ostaa
asemia

Järjestelmää
rahoitetaan
mainostuloilla

Integroitu
joukko-
liikenteeseen

Laadukasta pyöräpysäköintiä

90 %

turkulaisista asuu alle 30 minuutin
pyöräilymatkan päässä Kauppatorilta.
Turkulaisten tärkein syy pyöräilyyn
onkin kulkutavan kätevyys.

– PYÖRÄILYBAROMETRI 2016

Pyörätelineiden laatua on parannettu vaihtamalla telineiden malleja pysäköintiä paremmin palvelevaksi. Uusia runkolukittavia pyörätelineitä asennettiin Turun keskustaan syksyllä 2018 noin 260 kpl. Koska jokaiseen telineeseen voidaan lukita pyörä telineen molemmille puolille, uusia pyöräpaikkoja tuli noin 500. Nettomääräinen lisäys oli noin 300 pyöräpaikkaa, koska uusilla telineillä korvattiin osa vanhoista puomimallisista telineistä. Puomitelineitä korvataan runkolukittavilla malleilla sitä mukaa, kun vanhat tulevat käyttöikänsä päähän.

Vääränlaiset pyörätelineet väärissä paikoissa johtavat helposti mielivaltaiseen pyöräpysäköintiin, mikä voi haitata muuta liikennettä ja olla esteettinen haitta. Kaupungin tavoitteena on saada Turun pyöräpysäköinti järjestykseen, jotta polkupyörille on saatavilla turvallisia pysäköintipaikkoja vaittomasti kohtuullisen matkan päästä.

Tavoitteena on tulevaisuudessa lisätä pyöräparkkeja maanteiden bussipysäkkien yhteyteen Luonnonmaalla, Merimaskussa ja Rymättylässä. Toetuksesta ja aikautauluista päättää ELY-keskus.

Digitaalisen lähiympäristön myötä voit vastaanottaa monenlaista kaupunkitietoa suoraan mobiililaitteeseesi ilman ylimääräisiä sovelluksia, Bluetoothiin ja sijaintitietoihin perustuen. Tutustu esimerkiksi **Kulttuuripolkuun!**

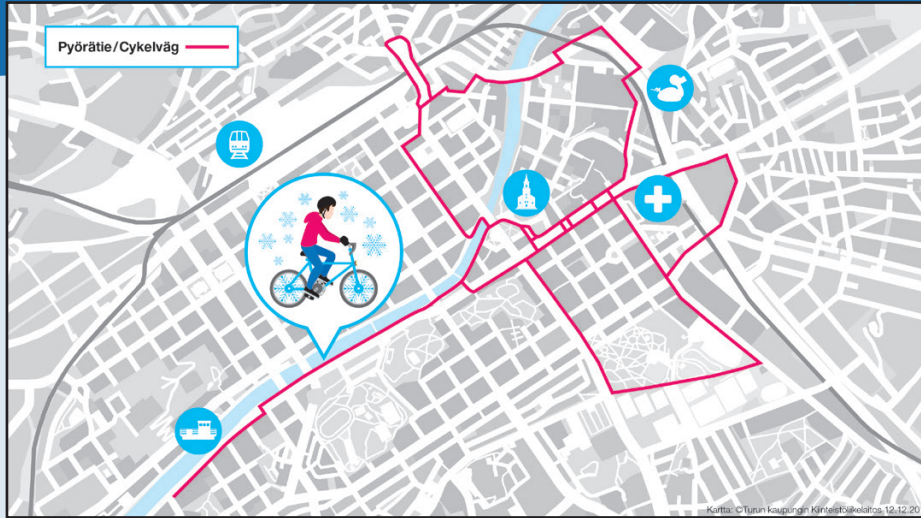
opas.io

Digitaalinen
lähiympäristö

Talvellakin fillaroidaan!

Turvallisen ja jouhevan talvipyöräilyn edellytyksenä on väylien laadukas talvikunnossapito.

Pyöräilybarometrin mukaan talvipyöräilyä lisäisi erityisesti talvikunnossapidon, kuten sohjon poiston ja liukkaudentorjunnan parantaminen.

Talvipyöräilyn olosuhteiden parantamiseksi Turun keskusta-alueella otettiin käyttöön talvikaudella 2017–2018 **talvipyöräilyn testireitti**. Reilun 12 km pituisella testireitillä kokeiltiin paikallisesti uutta **harjasuolausmenetelmää**, jossa lumenpoisto hoidetaan harjaamalla ja liukkaudentorjunta suolaamalla. Onnistuneen kokeilujakson ansiosta harjasuolausta jatkettiin pienimuotoisin reittimuutoksinkin myös talvikaudella 2018–2019.

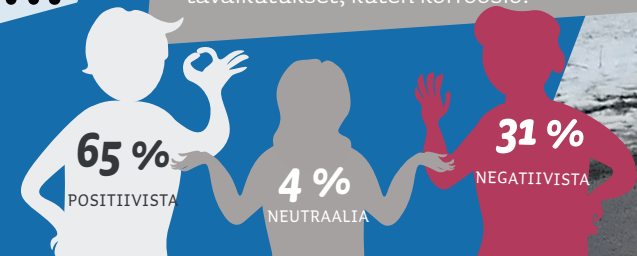
23 %
turkulaisista pyöräilee
ympäri vuoden.
– PYÖRÄILYBAROMETRI 2016

Kahdella testireitillä kokeiltiin myös pyöräteiden **harjahiekoitusta** talvikaudella 2018–2019. Harjahiekoitusmenetelmässä satanut lumi poistetaan harjaamalla ja liukkaus torjutaan hiekoittamalla. Aurajoen vartta kulkevalla läntisellä rantakadulla reittiä harjahiekoitettiin kokeilun aikana Vähätorilta Turun linnalle asti. Uudenmaantien harjahiekoitettua reittiä pääsi polkemaan Kupittaan puistolta aina Hautausmaalle asti.

Testireitti sai pääosin positiivista palautetta. Kiitosta tuli sulasta ja puhtaasta tienpinnasta sekä turvallisuuden paranemisesta. Testireitin toivottiin laajenevan kauemmaksikin.

Osa koki, että toteutuksen kanssa on vielä parantamisen varaa. Tyytymättömissä vastauksissa tuotiin esiin muun muassa suolan haittavaikutukset, kuten korrosio.

Talvipyöräilijän muistilista: ✓

NASTARENKAAT | RIITTÄVÄSTI HEIJASTIMIA
TEHOKKAAT LAMPUT: VALKOINEN ETEEN, PUNAINEN TAAKSE
VIIMALTA SUOJAAVA VAATETUS | KYPÄRÄ
HYVÄ ASENNE

**”Mitkä asiat ja/tai toimenpiteet saisivat sinut
käyttämään pyöräilyväyliä enemmän, erityisesti talvella?”**

”

Jos tarvitsemani väylät olisivat sulia eikä liukastumisvaaraa olisi,
käyttäisin pyörää lähes päivittäin myös talvella.

”

Lumet poistettaisiin jo aikaisin aamulla, aina olisi varmuus, että pyörällä
pääsee liikkumaan hyvin jo aamusta.

”

Kulkuväylien yhtenäisyys. Talvella yhtenäisyyteen liittyy myös
lumenpoisto ja suolaus. Nyt reitilläni on useita eritasoisesti
hoidettuja pätkiä.

– Kysely liittyen tutkimukseen sään, kelin, hoidon ja kunnossapidon
vaikutuksista pyöräilyyn 110-tiellä, Varsinais-Suomen ELY-keskus 2018.

Liikenneturvallisuus on monen tekijän summa

Pyöräilyn liikenneturvallisuus rakentuu monenlaisista osatekijöistä. Turvallista pyöräilyä edistävät esimerkiksi pyöräilyinfrastruktuurin laatu, liikenteen alhaisemmat tilannenopeudet sekä turvallisuutta edistävä valistustyö.

Pyöräilijänä voit ehkäistä onnettomuuksia **hyvällä liikennekäyttäytymisellä:**

- ✓ Opettele liikennesäännöt
- ✓ Hallitse oma pyöräsi
- ✓ Ennakoi erilaisia tilanteita ja keliolosuhteita
- ✓ Sovita ajonopeus tilanteen mukaan

” Onnettomuuksiakin pyöräilijöille sattuu ja suurin osa niistä on yksin kaatumisia. Kaikista onnettomuuksista tilastoihin päätyy vain noin 10 %. Tieliikennelain mukaan pyöräilijän ja pyörän matkustajan on yleensä käytettävä kypärää. Kypärä suojaa päätä onnettomuuden tapahtuessa ja lieventää pään seudun vammoja. Myös kaupunkifillarilla liikkeessä oma kypärä kannattaa ottaa mukaan.

– Tapio Heiskanen
Liikenneturva

Voit itse vaikuttaa omaan liikenneympäristöösi kotikuntasi kautta! Monessa Turun seudun kunnassa toimii **liikenneturvallisuusryhmä**, jossa käsitellään muun muassa liikenneturvallisuuteen liittyviä kuntalaisten tekemiä aloitteita. Ehdotuksia voi jättää esimerkiksi kuntien palautekanavien kautta. Liikenneturvallisuusryhmässä parannetaan myös pyöräilyolosuhteita turvallisempaan suuntaan. Ryhmässä ovat tyypillisesti edustettuina kunnan eri hallintokunnat sekä asiantuntijoita esimerkiksi ELY-keskuksesta, poliisista ja Liikenneturvasta.

Terveellisiä ilmastotekoja

Turun seudun asukkaat tekevät vuorokaudessa keskimäärin kolme matkaa, joista suurin osa liittyy vapaa-aikaan. Jopa noin puolet 1–3 kilometrin matkoista tehdään henkilöautolla – nämä ovat juuri niitä matkoja, jotka olisi helppo taittaa myös pyörän selässä!

67,2 %

pitää pyöräilyn ja jalankulun liikenneturvallisuuden parantamista erittäin tärkeänä toimenpiteenä.

– TURUN YDINKAUPUNKISEUDUN
LIIKENNEYMPÄRISTÖKYSELY 2017

Neljännes Varsinais-Suomen päästöistä aiheutuu tieliikenteestä. Kansallisen energia- ja ilmastostrategian mukaan liikenteen päästöt tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. **Pyöräily on tärkeä keino vähentää päästöjä** erityisesti lyhyillä matkoilla, minkä takia valtiolla ja kunnilla on tärkeä tehtävä parantaa pyöräilyn olosuhteita.

Katuverkon kapasiteettia kuormittaa nimenomaan lisääntyvä henkilöautoliikenne, erityisesti kaupungin sisään tuloteillä. Moottoriajoneuvoliikenne irroittaa asfaltista ja renkaista pienhiukasia ja mikromuovia, mikä heikentää ilmanlaatua ja aiheuttaa ympäristö- ja terveyshaittoja. Lisäksi moottoriajoneuvojen melu aiheuttaa stressiä ja heikentää kaupunkiympäristön viihteyttä.

Kulje.fi

-sivusto kokoaa yhteen Turun seudulla tehtävää liikennejärjestelmätyötä! Katso esimerkiksi kuntien palautepalvelut: kulje.fi/info/nain-voit-vaikuttaa

Maaailman terveysjärjestö WHO on arvioinut, että kun keski-ikäinen henkilö, joka ei juurikaan harrasta liikuntaa, alkaa kävellä tai pyöräillä viiden kilometrin työmatkan päivittäin, vähenee sydän- ja verisuonitautien riski jopa 50 %.

”

Pyöräily kannattaa, koska jalkalihakset voimistuu kun pyöräilee, se on luonnolle ystävällistä ja pyöräily on myös tosi hauskaa.

– Otso Vettenranta
ekaluokkalainen Turusta

Pyöräily tuottaa Suomessa terveyshyötyjä yli miljardi euroa vuodessa!

Matkailu ja vapaa-ajan pyöräily

Turun seudulla on paljon hienoja polkupyörällä saavutettavia retkikohteita.

Asukkaille ja matkailijoille on polkumatkan päässä tarjolla upeita maisemia ja luonnonrauhaa, kulttuurihistoriaa ja uusia seikkailuja.

Ainutlaatuisen Turun saariston pääsee kokemaan pyöräillen **Saariston rengastietä**. Reitin varrella on monenlaista nähtävää ja koettavaa, joten reissuun kannattaa varata hyvin aikaa. Saarelta toiselle kuljetaan siltoja pitkin tai lautoilla, losseilla ja yhteysaluksilla.

Lähitulevaisuudessa Saariston rengastien kehittämisessä on tavoitteena pyöräilyolosuhteiden parantaminen esimerkiksi leventämällä pyöräväyliä ja kiinnittämällä huomiota opasteisiin.

Naantalın keskustasta Luonnonmaan länsiosaan aina Porhonkalliolle saakka on rakennettu viime vuosina uutta jalankulku- ja pyöräväylää. ELY-keskus laatii **Saariston pienen rengastien** kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman vuonna 2019 alueen kuntien kanssa.

Turun Polkupyöräilijät ry on syksyllä 2013 perustettu turkulaisen pyöräliikenteen ja pyöräilijöiden puolestapuhuja ja edunvalvoja. Yhdistys edistää Turun ja Turun seudun pyöräilyolosuhteita sekä pyöräilykulttuuria.

Lue lisää: turpo.fi

Osallistu!

turunlatu.fi Turun Ladun ohjatut, avoimet pyörälenkit viikoittain kesäkaudella

turunurheiluliitto.fi Turun Urheiluliiton viikkolenkit kesäkaudella

fillarifoorumi.fi Kysy pyörämatkailuvinkkejä muilta pyöräilijöiltä!

bmxturku.fi BMX racing on vauhdikas laji, joka sopii jo potkupyöräikäiselle

Facebook: Turun Ladun pyöräilijät

Facebook: Turun Harrastepyöräilijät

Haasta porukka mukaan!

liiku.fi/haastepyoraily Haastepyöräily-kampanja Vapusta Juhannukseen

kilometrikisa.fi Kesä- ja talvikauden pyöräilykilometrit kasaan, myös koulujen oma sarja!

Pyöräillen saavutettavia kulttuurikohteita

NAANTALIN VANHAKAUPUNKI | RUISSALO | LIEDON VANHALINNA

KUUSISTON L INNANRAUNIOT | HALISTENKOSKI

RUNOSMÄEN PIRUNPELTO | KUUSISTON RYÖVÄRINHOLMA

VÄÄNTELÄNKOSKI | KAKSKERRAN UIMARANTA | VAARNIEMEN LUONTOPOLUT

” Keskeisimpinä kehitystoimina pyöräliikenneväylien rahoitus- ja toisaalta laatutaso tulisi saada kuntoon. Kaupungin hallintoon tulisi nimetä erillinen pyöräilykoordinaattori, joka ottaisi pyöräilyn määrätietoisin kehittämisen hoitaakseen.

– Antti Kosonen
Puheenjohtaja, Turun Polkupyöräilijät ry

lautta.net

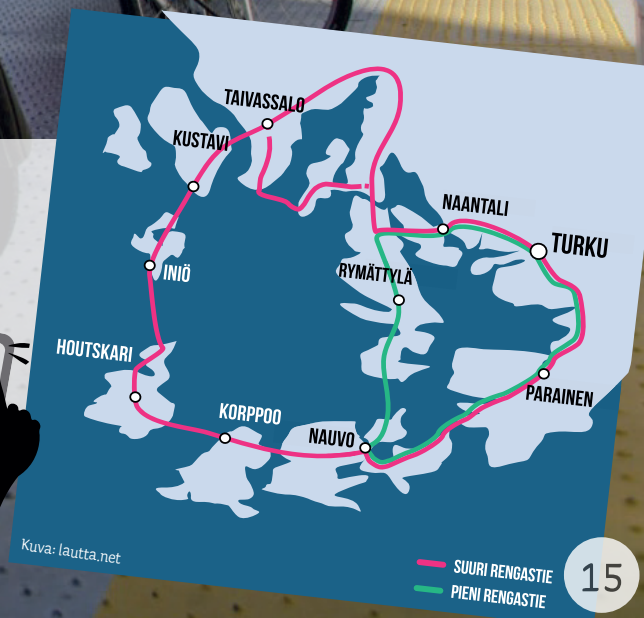
Lauttaliikenteen aikataulupalvelu, reittihaussa myös pyöräily

jalki.fi

Pyörälenkkejä niin tiellä kuin maastossakin

finferries.fi

Lauttapaikat ja aikataulut

Kulje.fi

Turun seudun liikennetyön uusimmat kuulumiset

pyöräliitto.fi

Pyöräilijöiden etujärjestö

poljin.fi

Pyöräilykuntien verkosto

Pyöräilykatsaus on laadittu osana Valonian koordinoimaa Liikkumisen ohjaus Varsinais-Suomessa 2018 -hanketta.

Kannen kuva Miriam Sewón

Valokuvat Miriam Sewón, Antti Vaalikivi,

Anette Korkiakangas, Esa Halsti

Taitto Maiju Oikarinen

Katsaus on painettu 100 % kierrätyskuidusta valmistetulle materiaalille.

Katsauksen lähteet

Liikenneympäristön, sään, kelin ja kunnossapidon vaikutukset jalankulku- ja pyöräilyolosuhteisiin, Case st 110 välillä Turku–Kaarina
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 2018

Pieni opas parempaan ja terveellisempään liikenteeseen
Pyöräliitto ja Pyöräilykuntien verkosto 2017

Pyöräilybarometri 2016
Turun kaupungin ympäristöjulkaisuja 2/2017

Pyöräilyn lisääntymisen yhteys turvallisuuteen
Liikenneturvan selvityksiä 1/2013

Turun seudun liityntäpysäköinnin kehittämissuunnitelma
Varsinais-Suomen liitto, CIVITAS ECCENTRIC -hanke 2018

Turun ydinkaupunkiseudun liikenneympäristökysely 2017
Valonia – Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus, CIVITAS ECCENTRIC -hanke 2017

raisio

